

Poslední šanci pro Temelín je účast státu

Westinghouse i Rosatom doufají, že se dostavby Temelína ujme státní firma.

Kolik bude stát Temelín

optimistická varianta

Náklady na výstavbu

190 mld. Kč

Investice bude rentabilní při ceně elektřiny

70
eur/MWh

Pokud se cena elektřiny nezmění, spotřebitelé elektřiny nebo stát budou muset doplácet

17 miliard korun ročně

pesimistická varianta

Náklady na výstavbu

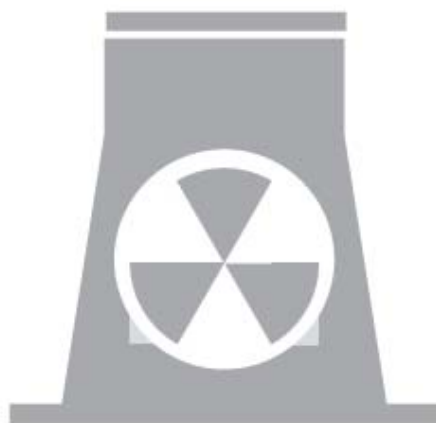
290 mld. Kč

Investice bude rentabilní při ceně elektřiny

110
eur/MWh

Pokud se cena elektřiny nezmění, spotřebitelé elektřiny nebo stát budou muset doplácet

37 miliard korun ročně

V současnosti se elektřina v základním pásmu na pražské burze obchoduje

35
eur/MWh

Zdroj: výpočet analytiků J&T Banky, v dnešních cenách; propočet výše dotace: Ekonom

David Tramba

Naděje umírá poslední. S tímto přesvědčením čelí dvojice uchazečů o dostavbu elektrárny Temelín nepříznivé realitě, jejímž vyústěním pravděpodobně bude zrušení soutěže. Informaci, že ČEZ soutěž na dostavbu elektrárny – takzvaný temelínský

tendr – pravděpodobně ukončí bez výběru vítěze, přinesl týdeník Ekonom už v polovině ledna. Zdroje Ekonomu hovoří o zařiznutí tendru během jarních měsíců, nejpozději v červnu.

Americký Westinghouse i ruský Rosatom se tak stále více upírají k naději, že

dostavby Temelína se ujme stát. Zdroj týdeníku Ekonom z pražské centrály skupiny ČEZ potvrzuje, že na „plánu B“ se skutečně pracuje. Jeho podstatou je vydělit aktivity spojené s dostavbou třetího a čtvrtého temelínského bloku do samostatné akciové společnosti, ➤

kerou by stoprocentně vlastnil stát. Zatím je vše ve stadiu příprav a proto podobné kroky nechce ČEZ oficiálně komentovat.

Přípravu na možné vyčlenění temelínskému projektu do jiné, státem vlastněné firmy potvrdil ministr průmyslu a obchodu Jan Mládek. „Ano, ale v tuto chvíli bych přípravné práce velmi nerad komentoval,“ sdělil v rozhovoru Hospodářským novinám.

Stoprocentně státní podnik by měl větší šanci získat souhlas Evropské komise s garantovanou výkupní cenou elektřiny. Odpadl by také odpor menšinových akcionářů ČEZ, kteří považují výstavbu nových jaderných bloků za příliš rizikovou.

Podle náměstka ministra průmyslu pro energetiku Pavla Šolce stále platí, že Česko se bez nových energetických zdrojů nejpozději v roce 2030 neobejde. „V případě ukončení tendru by nepochybně musel stát začít hledat cesty, jak zajistit výstavbu nových jaderných bloků jinak,“ dodává Šolc.

Právě k této možnosti se nyní upírá pozornost obou uchazečů – americké Westinghouse Electric Company a česko-ruského konsorcia vedeného Škodou JS. Oba chtějí dotlačit ČEZ k tomu, aby přestal soutěž protahovat a konečně už vybral vítěze. „Výsledek tendru je možné využít i v případě změny vlastnické struktury temelínskému projektu,“ uvedl výkonný ředitel Westinghouse v ČR Pavel Janík v minulém týdnu na 14. energetickém kongresu v Praze.

Převod projektu na jiný právní subjekt připouští i Státní úřad pro jadernou bezpečnost (SÚJB), ale nebude to prý jednoduché. „Každý investor musí prokázat, že má dostatečné finanční i personální kapacity pro výstavbu a provoz jaderné elektrárny,“ zdůraznila předsedkyně úřadu Dana Drábová.

Potíže přinesl i nový zákoník

Jako nejpravděpodobnější výsledek soutěže se však v tuto chvíli jeví její zrušení bez výběru vítěze. Lze najít celou řadu důvodů, proč tak učinit. Politici nechtějí podpořit dostavbu Temelína garantovanou výší ceny za vyrobenou energii, Evropská komise je naladěna proti jádru i státním podporám pro ně, totéž platí pro sousední Německo a Rakousko.

K tomu je třeba přičíst nízké ceny elektřiny na burzách a obstrukce ze strany

Třetí blok finské jaderné elektrárny Olkiluoto je z 86 procent hotov, hlásí Areva. Přesto jeho dokončení zabere minimálně další čtyři roky a finský tisk spekuluje, zda Areva z problémové stavby „neuteče“.

francouzské Arevy, která se odmítá smířit s vyřazením z tendru. Podnikatelská a politická rizika jsou natolik vysoká, že šéfové ČEZ odmítají učinit tak zásadní a rizikové rozhodnutí bez státních garancí.

Zdrojem potíží je také nový občanský zákoník a zákon o korporacích. Ty vedly ke zpřísnění podmínek pro zadávání veřejných zakázek a zvýšily odpovědnost členů představenstva i dozorčí rady za přijatá rozhodnutí.

Šéf pražské kanceláře Westinghouse to však vidí jinak. „Dostavba Temelína je v souladu s návrhem státní energetické koncepce i unijní strategií do roku 2030. Právě teď je vhodná doba, ceny komodit i úrokové sazby jsou příznivé,“ říká výkonný ředitel Westinghouse v ČR Pavel Janík.

Americký uchazeč je obecně považován za favorita soutěže. Jeho šance potvrzuje jak výsledek předběžného hodnocení nabídek, o němž ČEZ informoval před necelým rokem, tak i aktuální rusko-ukrajinský konflikt, který znovu oživil obavy o energetickou bezpečnost Česka.

Další argumenty pro dostavbu dodává druhý uchazeč. „Pokud nebudeme stavět třetí a čtvrtý blok Temelína, nastane úpadek celého oboru jaderného průmyslu v Česku a nastane odliv mozků do jiných oborů nebo do zahraničí,“ varoval při svém vystoupení na březnovém energetickém kongresu ředitel Škody JS pro dostavbu Temelína Josef Perlík.

Také je třeba vzít v úvahu investované peníze a čas. Získat kladné posouzení dopadu na životní prostředí trvalo čtyři a půl roku, temelínský tendr běží již

pátým rokem a k jeho dokončení mnoho nezbyvá. Pokud by ČEZ nebo stát jako jeho 70procentní vlastníci hodili celý projekt do koše, další jaderné bloky by do roku 2030 již nestihl postavit. V energetických kruzích převládá názor, že Česko bude potřebovat nové elektrárnské zdroje nejpozději v roce 2030, jinak se stane závislým na dovozu elektřiny ze zahraničí.

Dále je zde otázka vynaložených nákladů. Podle informací týdeníku Ekonom již ČEZ na náklady spojené s temelínským projektem vynaložil dvě miliardy korun, také oba uchazeči počítají své výdaje ve stovkách milionů.

Osud temelínskému projektu je zdrojem nervozity nejen u dvou uchazečů, ale také u mnoha desítek jejich subdávatelů. Typickým příkladem je strojírenský holding Vítkovice vedený Janem Světlíkem, který se bude dočká miliardových zakázek v Temelíně, nebo bude zápasit s nedostatkem zakázkové náplně a hrát o přežití.

Šance Rusů snižují Krym i Škodovka

Stojaté a poněkud zahnívající vody okolo temelínské soutěže se rozvířily na počátku března, kdy Rusové fakticky obsadili a ovládli poloostrov Krym náležející Ukrajině. Ministr obrany Martin Stropnický (ANO 2011) prohlásil, že si po této události dovede těžko představit, že by ruské firmy dostavěly Temelín. Stejný názor jako Stropnický má také ministr pro legislativu a lidská práva Jiří Dienstbier (ČSSD).

Jenže pravidla tendru neumožňují vylučovat kvůli politickým rizikům. „Kritéria jsou dána, jsou technická, právní,

ekonomická. Tato kritéria budou dodržena. Tam nejsou žádná politická kritéria, která by umožňovala vládě do toho tendru zasahovat takovým způsobem, jak kolegové naznačili," řekl premiér Bohuslav Sobotka v reakci na výroky členů svého kabinetu.

Také Rosatom věří, že mu události na Krymu nepokazí reputaci. „Jsme v neustálém kontaktu s představiteli ČEZ a věříme v objektivní, profesionální a nepředpojatý postoj k nabídce konsorcia," odpověděl Ekonomu náměstek generálního ředitele Rosatomu Kirill Komarov a vyzdvihl hlavní trumf konsorcia – vyšší podíl českých dodavatelů.

Mezinárodně-politická krize přichází z pohledu Rosatomu v nejméně vhodné dobu. V tuto chvíli je totiž jediným z uchazečů o dostavbu Temelína, který má ještě reálnou šanci dokončit a nastartovat první moderní blok třetí generace do konce tohoto roku. Vše zatím nasvědčuje tomu, že první reaktor typu VVER-1200 v jaderné elektrárně Novovoronež II dodá v prosinci první kilowatthodiny energie do sítě.

Slabým článkem česko-ruského konsorcia se však stává plzeňská Škoda JS. V energetických kruzích se hovoří o konfliktech mezi plzeňskou Škodovkou a Rosatomem. Ruský státní jaderný holding začíná mít pocit, že Škoda JS v roli vedoucího člena česko-ruského konsorcia selhává. Jistou roli zde hraje i fakt, že vlastníkem jaderné Škody je

ruský strojírenský koncern OMZ, který nemá s Rosatomem dobré vztahy.

Westinghouse to letos nestihne

Problémům při výstavbě prvních reaktorů nové generace čelí také Westinghouse. Ten měl v plánu spustit první bloky s reaktory AP1000 v čínských lokalitách Sanmen a Haiyang koncem tohoto roku, stane se tak zřejmě až v roce příštím. Zdrojem potíží jsou hlavní cirkulační čerpadla dodávaná podnikem Curtiss-Wright.

Testování čerpadel ve Spojených státech loni odhalilo problémy v kvalitě. Čínský zákazník před rokem odeslal již dodaná čerpadla zpátky výrobci, aby zajistil jejich opravu. Curtiss-Wright následně svalil vinu na jednoho ze svých subdodavatelů.

Tím však pochybnosti nekončí. Veterán čínského jaderného průmyslu Li Yulun, bývalý viceprezident China National Nuclear Corporation, loni na podzim zpochybnil tvrzení výrobce, že lze americká „inovativní čerpadla“ opravdu provozovat bez pravidelné údržby. „Jak mohou bez provozní historie dokázat, že tato čerpadla nebudou po dobu 60 let potřebovat žádnou údržbu?“ táže se čínský expert.

Nejvíce otazníků však nyní vyvolává osud rozestavěné jaderné elektrárny Olkiluoto, kterou staví francouzská Areva. Ta původně patřila do trojice účastníků temelínského tendru, než ji ČEZ kvůli

údajně vážným chybám v nabídce v říjnu 2012 ze soutěže vyloučil.

Podle finského ekonomického deníku Kauppalehti společnost Areva neprodoužila pracovní smlouvu padesáti vedoucím pracovníkům pracujícím na staveništi třetího bloku jaderné elektrárny Olkiluoto. Následovat má odchod dalších pracovníků. Podle finského deníku reálně hrozí, že Areva zanechá rozestavěný blok svému osudu.

Finské konsorcium TVO, které je investorem nového jaderného bloku, již dříve spustilo arbitráž proti generálnímu dodavateli. Ten naopak požaduje proplacení dodatečných nákladů protahujícího se projektu. Ztrátový projekt Olkiluoto 3 stáhl Arevu třetím rokem do ztráty, loni prodělala dalších 494 milionů eur (13,5 miliardy korun). Generální ředitel Arevy Luc Oursel na dotaz médií ohledně data předpokládaného dokončení finského reaktoru neodpověděl, pouze uvedl, že je hotový z 86 procent.

Podle finského tisku však projekt nabírá další zpoždění a jeho spuštění lze očekávat teprve někdy v rozmezí let 2018 až 2020. To znamená, že se oproti původnímu plánu výstavba protáhne o celé desetiletí. Jen slabou útěchou tak může být pro francouzského výrobce jaderných zařízení fakt, že zpoždění při stavbě dvou bloků EPR v jihočínském Taishanu tak dramatická nejsou. První z nich by mohl zahájit provoz v polovině příštího roku. ✕

inzerce

Zdokonalená logistika. Zvýšený výkon. Po celém světě.

Spousta pohybu v nabídce GW: Nová produktová řada GW pro line znamená každodenní odjezdy, definované přepravní časy, stanovené standardy kvality a exkluzivní prémiové služby. Takto připravujeme Vaše záležitosti od Norska po Řecko, od Ruska po Portugalsko. Ve 47 zemích Evropy. Na 10,5 miliónech čtverečních kilometrech. Zaujímejte se na vlastní kůži, že GW znamená pohyb.

Globe World
Globe World Group

Telefonní číslo oddělení služeb zákazníkům: +420 224 726 222 www.gw-world.cz